

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 10Sž/45/2014                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 7014200609                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 10.12.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jana Hatalová            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:7014200609.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: T. T. K. G., nar. XX. Y. XXXX, v X. Afganistan, afganskej štátnej príslušnosti, tadžickej národnosti, moslimského vierovyznania - sunnitskej vetvy, ženatý, Laissez - Passer č. XXXX.XXX, kópia ID karty č. XXXXXX, posledný trvalý pobyt v zahraničí v meste W. (bez bližšieho označenia ulice alebo čísla domu), provincia Kábul, Afganistan, toho času miesto pobytu Pobytový tábor Opatovská Nová Ves, Slovenská republika, zastúpeného Mgr. Jarmilou Várgovou, advokátkou, so sídlom pracoviska Brečtanová 21, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom Pribinova 2, Bratislava, (pôvodne Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad so sídlom Pivonková 6, Bratislava), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-15-17/PO-Ž-2014 zo dňa 11. apríla 2014, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/20/2014-30 zo dňa 20. augusta 2014, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/20/2014-30 zo dňa 20. augusta 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

#### I.

Konanie pred správnym orgánom

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad (ďalej len „odporca“) rozhodnutím ČAS: MU-15-17/PO-Ž-2014 zo dňa 11. apríla 2014 podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky, ale v zmysle § 13a a § 20 ods. 4 zákona o azyle mu z dôvodu hrozby vážneho bezprávia poskytol doplnkovú ochranu na dobu jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

Rozhodnutie v časti o neudelení azylu odporca odôvodnil tým, že navrhovateľ spolu so svojou

manželkou a deťmi bol v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 (ďalej len „Dublínske nariadenie“) vrátený z územia Rakúska z dôvodu, že na konanie o udelenie azylu je príslušná Slovenská republika. Navrhovateľ podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporcu prvýkrát požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky dňa 31. augusta 2013 pred pracovníkmi Oddelenia azylu PZ Humenné, z dôvodu obavy o svoj život a zdravie, lebo v domovskej krajine mu hrozí nebezpečenstvo. Po premiestnení do Pobytového tábora Opatovská Nová Vés zo Záchytného tábora Humenné, navrhovateľ dňa 7. októbra 2013 svojvoľne odišiel. Odporca z toho dôvodu zastavil konanie vedené pod ČAS: MU-407/PO-Ž-2013 podľa ustanovenia § 19 ods. 1 písm. f/ zákona o azyle.

Odporca v napadnutom rozhodnutí uviedol, že s navrhovateľom bol vykonaný pohovor za účelom zdôvodnenia jeho súčasnej žiadosti o azyl. V rámci pohovoru navrhovateľ uviedol, že kvôli zlej bezpečnostnej situácii ukončil len 6 tried základnej školy a následne z Kábulu v roku 2000 odišiel spolu s celou rodinou do Iránu, do mesta Karádž, kde pracoval ako tesár/stolár. Okrem zlej bezpečnostnej situácie v Afganistane navrhovateľa k tomu viedli aj zlé ekonomické podmienky na život. Ako dôvody žiadosti o udelenie azylu navrhovateľ uviedol pretrvávajúce vojenské nepokoje v Afganistane, zlé bezpečnostné podmienky, zlé sociálno-ekonomické podmienky na život, zdravotné problémy jeho maloletých detí a osobné problémy s bratrancom. Navrhovateľov syn trpí ochorením srdca a chudokrvnosťou a dcéra má v hlave krvnú zrazeninu, kvôli čomu máva časté závraty a odpadáva. Navrhovateľ žil v Iráne nelegálne a jeho deti nemali možnosť prístupu ku vzdelaniu a dostatočnej zdravotnej starostlivosti. Bratranec sa navrhovateľovi vyhrážal, že ho zastrelí, ak predá časť spoločného pozemku, o ktorý sa staral počas navrhovateľovej neprítomnosti. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odporca uviedol, že navrhovateľ cestoval na základe falošných dokladov letecky z Iránu do mesta Bishkek v Rusku a odtiaľ rôznymi cestovnými prostriedkami až kým ich nezadržala slovenská polícia. Navrhovateľ by o azyl nežiadal, keby nebol zadržaný príslušníkmi slovenskej polície, nakoľko jeho cieľom bolo Nemecko.

Odporca v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že všetky skutočnosti uvedené navrhovateľom boli počas konania objektívne vyhodnotené, komplexne posúdené a žiadosť individuálne preskúmaná v súlade so spoločným stanoviskom Európskej únie o harmonizovanom prístupe k pojmu „utečenec“ zo dňa 4. marca 1996. Z výpovede navrhovateľa odporca vyvodil, že navrhovateľ objektívne nečelil žiadnemu prenasledovaniu zo strany štátnych orgánov, nakoľko nevykonával žiadnu vojenskú službu, nebol trestne stíhaný, nebol a nie je členom politickej strany, nikdy sa politicky neangažoval. Od roku 2000 bol navrhovateľ v Afganistane len keď pre svoje deti vybavoval občianske preukazy a druhýkrát v roku 2012 za účelom predaja rodinných pozemkov. Pri týchto príležitostiach navrhovateľ nemal žiadne problémy so štátnymi orgánmi. Obdobný záver skonštatoval odporca vo svojom rozhodnutí aj pre posúdenie prípadného prenasledovania alebo vážneho bezprávia zo strany neštátnych pôvodcov, pričom uviedol, že sú to problémy osobného charakteru, pričom navrhovateľ momentálne nevie, kde jeho bratranec, ktorý sa mu pri pokuse predat' časť spoločného pozemku mal slovne vyhrážať zastrelením, žije. Odporca ďalej uviedol, že navrhovateľ sa vôbec nepokúsil o vnútroštátnu formu riešenia svojich problémov v Afganistane, nakoľko tam nechce zostať a pretože ho s touto krajinou nič nespája.

K opusteniu Afganistanu navrhovateľom výlučne z dôvodu nepriaznivej všeobecnej situácie odporca dodal, že táto sama o sebe nezakladá relevantný dôvod pre udelenie azylu, lebo sú tým dotknutí všetci obyvatelia tejto krajiny, a preto tento dôvod nie je možné považovať za prenasledovanie.

Odporca v napadnutom rozhodnutí sa objektívne domnieval, že navrhovateľovým cieľom bolo usídlit' sa v demokratickej krajine, ktorá by mu mohla poskytnúť najvýhodnejšie sociálno-ekonomické podmienky. Odporca vychádzal pritom zo skutočností uvádzaných navrhovateľom, že žil a pracoval so svojou rodinou v Iráne od roku 2000, takže navrhovateľovi bola dlhodobo poskytnutá dostatočná forma ochrany, aj keď mu nebol oficiálne priznaný štatút utečenca. Navrhovateľove tvrdenia ohľadom nedostatočnej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, odporca vyhodnotil ako subjektívne, potrebné skúmať v kontexte s celkovou situáciou v tejto krajine. Odporca zároveň dodal, že Irán je signatárom Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 a jeho protokolu z roku 1967 a Dohovoru o právach dieťaťa.

Odporca vo svojom rozhodnutí uviedol správu kongresovej výskumnej služby USA, sektor zdravotnej starostlivosti, za účelom skúmania stavu zdravotnej starostlivosti v Afganistane. Na základe tejto správy odporca skonštatoval, že v prípade návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu, by bola jeho deťom poskytnutá potrebná zdravotná starostlivosť. Ako uviedol odporca, v Kábule má (okrem iných) sídlo aj

Kábulska lekárska univerzita s výukovou nemocnicou Ali Abad, ktorá má oddelenia špecializujúce sa na srdcovo-cievne a pľúcne ochorenia s potrebným lekársym vybavením. Odporca v rozhodnutí uviedol aj to, že v Kábule sa nachádzajú viaceré základné a stredné školy. Niektoré sú určené len pre chlapcov a niektoré len pre dievčatá. Školy riadené ministerstvom školstva sú bezplatné. Na základe toho odporca skonštatoval, že v prípade návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu by nebol jeho deťom odopretý prístup ku vzdelaniu.

Odporca vzhľadom na to, že u navrhovateľa neboli splnené podmienky pre udelenie azylu, posúdil podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany a z dôvodu, že nie je možné vylúčiť, že by nebol ohrozený jeho život alebo nedotknuteľnosť jeho osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, poskytol navrhovateľovi doplnkovú ochranu na dobu jedného roka odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V závere rozhodnutia sa odporca zaoberal aj stanoviskom splnomocnenej zástupkyne navrhovateľa, ktorá uviedla, že navrhovateľ krajinu opustil pre zlú bezpečnostnú situáciu s celou rodinou už v roku 2000. V Iráne žili ako utečenci, nemali prístup k zamestnaniu, zdravotnej starostlivosti ani k vzdelaniu. Navrhovateľove deti majú zdravotné problémy a neprospieva im ani neustále sťahovanie. Na uvedené skutočnosti odporca uviedol, že navrhovateľovi nebol v Iráne odopretý prístup k zamestnaniu, lebo pracoval ako tesár/stolár. Zo skutočnosti, že sa v Iráne zdržiavali 13 rokov, odporca mal za to, že im bola poskytnutá adekvátna ochrana s potrebnou sociálnou a zdravotnou starostlivosťou. Odporca považoval tvrdenia o neustálom sťahovaní za irelevantné z dôvodu, že deti navrhovateľa prežili celý svoj život v Iráne, v meste Karádž.

Napokon odporca v rozhodnutí konštatoval, že o azyl alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR požiadala aj manželka navrhovateľa U. H. spolu s deťmi X. T. T., X. T. T. a H. T. T., ktorým rozhodnutím MV SR Migračného úradu ČAS: MU-14-21/PO-Ž-2014 zo dňa 11. apríla 2014 nebol udelený azyl, a bola im poskytnutá doplnková ochrana na území Slovenskej republiky.

## II.

### Konanie pred súdom I. stupňa

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 5Saz/20/2014-30 zo dňa 20. augusta 2014 dospel k názoru, že odporca zákonným a dostatočným spôsobom zistil stav veci a za použitia ustanovenia § 250q ods. 2 OSP dospel k názoru, že rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako vecne správne.

Rozhodnutie odôvodnil nasledujúcimi úvahami:

Dôvodom neudelenia azylu navrhovateľa bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. Navrhovateľ žiadosť o udelenie azylu zdôvodnil v dotazníku žiadateľa o udelenie azylu zo dňa 21. januára 2014 tromi skutočnosťami: vojenským nepokojom v krajine pôvodu (zlá bezpečnostná situácia), zdravotnými problémami svojich detí a osobnými problémami s jeho bratrancom, ktorým odporca venoval náležitú pozornosť a vykonal dokazovanie okrem výsluchu navrhovateľa aj obsahom správ o krajine pôvodu (č.1. 56-72 a 76-78 administratívneho spisu), ktorých podstatnú časť v rozhodnutí s uvedením zdrojov aj uviedol. Krajský súd pri posudzovaní rozhodnutia odporcu poukázal na skutočnosť, že odporca správne vyhodnotil výpoveď navrhovateľa vo všetkých dôvodoch jeho odchodu z krajiny pôvodu.

K výroku o neudelení azylu navrhovateľovi krajský súd zdôraznil, že predpokladom udelenia azylu podľa § 8 zákona o azyle je existencia opodstatnených obáv z prenasledovania z dôvodov uvedených v tomto zákonnom ustanovení. Podľa názoru súdu k naplneniu a preukázaniu konania, ktoré zákon o azyle definuje ako prenasledovanie (§ 2 písm. d/ bod 1), okrem všeobecných predpokladov (objektívna situácia) musí pristúpiť aj individuálne konanie subjektov, smerujúce voči konkrétnej osobe - navrhovateľovi. V prejednávanej veci však faktor prenasledovania alebo jeho hrozby nebol naplnený. Žiaden štátny orgán nevykonával voči navrhovateľovi žiadne kroky administratívneho, trestného, či iného postihu. Iba za predpokladu naplnenia týchto predpokladov môže dôjsť k splneniu ďalšej podmienky udelenia azylu, teda opodstatnenosti prezentovaných obáv, čo v danom individuálnom prípade nebolo preukázané. Odporca sa vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberal dôvodmi žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu. Tieto skutočnosti potom vyhodnotil z hľadiska kritérií uvedených v zákone o azyle a Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951. Z uvedených dôvodov po právnej

stránke neboli splnené predpoklady udelenia azylu navrhovateľovi v zmysle zákona o azyle.

Podľa názoru krajského súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľ nespĺnil podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle je vecne správny vzhľadom na záver odporcu o tom, že v danom prípade sa zjavne jedná o žiadateľa o azyl, ktorý objektívne nečelil žiadnemu prenasledovaniu zo strany štátnych orgánov. Obdobne navrhovateľ nečelil ani takému konaniu zo strany neštátnych pôvodcov. Tomu nasvedčuje aj samotné tvrdenie navrhovateľa, ktoré prezentoval v správnom konaní, že od roku 2000 sa zdržiaval s celou svojou rodinou v Iráne a pri dvoch návratoch do krajiny pôvodu nemal žiadne problémy. Tým sa aj sám ochránil pred prípadnou hrozbou a medzi prezentovaným dôvodom odchodu navrhovateľa z krajiny pôvodu a podaním žiadosti o azyl uplynulo časové obdobie, ktoré nie je zanedbateľné.

Skutočnosti uvádzané navrhovateľom v priebehu celého azylového konania sa krajskému súdu javili z hľadiska bezprostredného ohrozenia navrhovateľa v prípade zotrvania v krajine pôvodu ako neopodstatnené a nasvedčujú iným pohnutkam navrhovateľa než tým, ktoré sú ako dôvody pre udelenie azylu uvedené v Ženevskom dohovore a zákone o azyle a potvrdzujú záver, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu podľa § 8 alebo § 10 zákona o azyle.

V prípade navrhovateľa nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o postavení utečencov a zo zákona o azyle.

Navrhovateľ vo svojej výpovedi pred odporcom neuviedol ani skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť záver, že by z dôvodu tadžickej národnosti zažíval nejaké problémy v krajine pôvodu. Z toho dôvodu sa krajský súd s námietkami navrhovateľa, týkajúcimi sa postavenia národnostných menšín, nestotožnil.

Krajský súd sa podrobne zaoberal všetkými námietkami navrhovateľa uplatnenými v opravnom prostriedku a postup odporcu považoval v celom rozsahu za správny, v súlade so zákonom o azyle, keď v zmysle ustanovení § 13 ods. 1 zákona o azyle odporca navrhovateľovi azyl neudelil.

K odvolacej námietke, že odporca mal vziať do úvahy aj prítomnosť humanitných dôvodov, vyplývajúcich zo žiadosti navrhovateľa, krajský súd uviedol, že rozhodnutie udeliť, či neudeliť azyl z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle je vecou správneho uváženia správneho orgánu a vo vzťahu k výsledku tohto rozhodnutia nie je prieskum súdu možný. Pokiaľ teda odporca nezistil žiadnu subjektívnu okolnosť, ktorá by zakladala sama o sebe dôvod pre udelenie azylu z humanitných dôvodov a z toho dôvodu úvahu k takejto okolnosti ani nerozviadol, nepochybil (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. ISžo/124/2005 zo dňa 23. januára 2007). Napriek tomu odporca venoval náležitú pozornosť skúmaniu podmienok poskytovania špecializovanej zdravotnej starostlivosti pre deti navrhovateľa v krajine pôvodu a za tým účelom si zaobstaral aj potrebné podklady (č. l. 69-70 administratívneho spisu odporcu). Rovnako sa zaoberal aj stavom prístupu ku vzdelaniu (č. l. 69-70 administratívneho spisu odporcu). Je však potrebné uviesť, že v tomto konaní deti navrhovateľa neboli účastníkmi konania, boli nimi spolu s matkou v konaní, vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4Saz 4/2014. Dňa 13. augusta 2014 bol vo veci verejne vyhlásený rozsudok, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu, ale poskytnutí doplnkovej ochrany všetkým.

### III.

#### Odvolanie navrhovateľa a vyjadrenie odporcu

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ, prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu v časti, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu zmenil, rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý konštatoval, že podľa názoru súdu, k naplneniu na preukázanie konania, ktoré zákon definuje ako prenasledovanie, okrem všeobecných predpokladov (objektívna situácia) musí pristúpiť aj individuálne konanie subjektov, smerujúce voči

konkrétnej osobe - navrhovateľov. V prejednávanej veci však faktor prenasledovania alebo jeho hrozby nebol naplnený.

S týmto záverom krajského súdu navrhovateľ nesúhlasil. Uviedol, že je potrebné zdôrazniť, že predchádzajúce prenasledovanie žiadateľa o azyl nie je podmienkou pre udelenie azylu, môže byť ale dôležitým ukazovateľom opodstatnenosti obáv.

Odporca bol povinný skúmať každú žiadosť individuálne, a to aj s ohľadom na prípadné hrozby, ktoré by žiadateľovi hrozili v budúcnosti v prípade návratu do krajiny pôvodu. Odporca by mal posudzovať opodstatnenosť obáv z prenasledovania perspektívne - mal by preto posúdiť aj to, čo sa môže diať v budúcnosti - teda v prípade návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu. Takéto stanovisko zaujal aj Najvyšší správny súd ČR v rozsudku zo dňa 26. marca 2008 sp. zn. 2 Azs 71/2006: "Žadateľ o azyl je uprchlíkom ve smyslu čl. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (vyhlášené pod č.208/1993 Sb.j, je-li "přiměřene pravděpodobné", že v případě návratu do zeme původu bude čelit pronásledování z důvodů v tomto článku uvedených."

Ako je zřejmé z verejne dostupných správ, navrhovateľ (vrátane celej jeho rodiny) by v prípade návratu do krajiny pôvodu čelil prenasledovaniu, a to v jeho prípade najmä z dôvodu príslušnosti k menšinovej národnosti (manželka a deti i z dôvodu príslušnosti k osobitnej sociálnej skupine). Je síce pravdou, že navrhovateľ svoje obavy ohľadom jeho príslušnosti k menšinovej národnosti výslovne neuviedol, no táto skutočnosť nemôže byť v jeho neprospech.

V zmysle § 19a ods. 1 písm. a) a c) zákona o azyle Ministerstvo posúdi každú žiadosť o udelenie azylu jednotlivo a zohľadní pritom a) všetky dôležité skutočnosti týkajúce sa krajiny pôvodu žiadateľa v čase rozhodovania o žiadosti o udelenie azylu vrátane právnych predpisov krajiny pôvodu a spôsobu, akým sa uplatňujú c) postavenie a osobné pomery žiadateľa vrátane jeho pôvodu, pohlavia a veku.

Skúmanie, a teda aj zohľadnenie týchto skutočností je preto zákonnou povinnosťou odporcu, a v prípade, ak opomenie takéto konanie, koná nezákonne.

Informácie v prospech tvrdení navrhovateľa citoval v opravnom prostriedku; poukázal aj na príručku UNHCR na posudzovanie žiadostí žiadateľov z Afganistanu; tieto sú k dispozícii pre posudzovanie žiadostí žiadateľov o azyl, ktoré odporúčajú spôsob rozhodovania jednotlivých prípadov žiadostí žiadateľov vychádzajúc z dôsledného poznania bezpečnostnej situácie v krajinách pôvodu. Podľa jeho názoru je chybou, pokiaľ odporca, ako aj prvostupňový sud nevzal do úvahy informácie upravujúce postupy pri posudzovaní žiadostí navrhovateľov, ktoré sa odporúčajú aplikovať v rámci spoločných postupov. Význam zisťovania presných a aktuálnych údajov, ktoré má správny orgán v rámci konania pri posudzovaní žiadosti o azyl posudzovať a ktoré má zabezpečiť pri posudzovaní opodstatnenosti obáv z prenasledovania (alebo reálnosti ohrozenia vážnym bezpráviom) je explicitne vyjadrený v čl. 8 ods. 2 kvalifikačnej smernice, ktorá konštatuje, že pri posudzovaní, či má žiadateľ opodstatnenú obavu z prenasledovania alebo je reálne ohrozený vážnym bezpráviom, alebo má prístup k ochrane proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu v časti krajiny pôvodu v súlade s odsekom 1, členské štáty zohľadnia v čase prijímania rozhodnutia o žiadosti všeobecné okolnosti prevládajúce v tejto časti krajiny a osobné okolnosti žiadateľa v súlade s článkom 4. Na tento účel členské štáty zabezpečia, aby sa získali presné a aktuálne údaje z príslušných zdrojov, napríklad od Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov a Európskeho podporného úradu pre azyl.

K zohľadneniu týchto správ ho preto zaväzuje priamo kvalifikačná smernica. Pokiaľ odporca nezohľadňoval závery uvedené v uvedenej príručke UNHCR týkajúcej sa posudzovania žiadostí žiadateľov o azyl z Afganistanu, nemohol dôsledne zistiť skutkový stav veci, čo následne viedlo k nesprávnym skutkovým i právnym záverom. Predmetná príručka výslovne uvádza osoby, ako príslušníkov menšinových národností, (či dokonca osoby, ktoré by mohli byť ohrozené krvnými pomstami, kam by sme mohli zaradiť i navrhovateľa v súvislosti s jeho pozemkovým sporom) za osoby ohrozené z dôvodu politického presvedčenia, pričom takýmto osobám odporúča udeliť medzinárodnú ochranu vo forme azylu. Odkázal preto iba na opravný prostriedok, v ktorom je citovaná argumentácia ohľadom potreby posudzovania žiadosti navrhovateľa z hľadiska jeho individuálnych charakteristík.

Krajský súd však túto argumentáciu nevzal do úvahy a rozhodol v prospech odporcu. K potrebe posudzovania žiadosti navrhovateľa v súlade s príručkou UNHCR sa nevyjadril. Pochybil preto a vydal rozhodnutie v rozpore s právnymi predpismi.

Krajský súd tak (okrem nedostatočne zisteného skutkového stavu veci) vec nesprávne právne posúdil; navrhovateľ naplnia všetky podmienky na udelenie azylu. Subjektívna stránka je naplnená oprávnenými

obavami navrhovateľa, pričom objektívnu stránku preukazujú jednotlivé informácie o krajine pôvodu (ktoré boli citované o.i. v opravnom prostriedku). Navrhovateľovi hrozí prenasledovanie najmä z dôvodu jeho príslušnosti k národnostnej menšine (či osobitnej sociálnej skupine), zo strany najmä neštátnych subjektov, pričom je zrejmé (a odôvodnené i jeho predchádzajúcim útekom do Iránu), že štátne orgány jemu, ako ani jeho rodine, nedokážu poskytnúť ochranu.

Pokiaľ krajský súd dal za pravdu odporcovi, ktorý konštatoval neexistenciu dôvodov pre udelenie azylu, pochybil a vec nesprávne právne posúdil.

K neúplnému zisteniu skutkového stavu veci, pre nezohľadnenie navrhnutých dôkazov navrhovateľ uviedol, že v opravnom prostriedku citoval navrhovateľ množstvo informácií, ako aj už vyššie citovanú príručku UNHCR na posudzovanie žiadostí žiadateľov z Afganistanu; k zisteniam v nej uvedeným sa však krajský súd nijako nevyjadril a závery v nej uvedené nijako pre svoje rozhodnutie nevyužil. Z týchto dôvodov sa navrhovateľ domnieva, že krajský súd nemohol úplne zistiť skutkový stav veci, pokiaľ nebral informácie o hrozbách prenasledovania navrhovateľa do úvahy.

V afganskej spoločnosti stále pretrváva silná etnická diverzifikácia s potláčaním práv menšín. Týmto osobám by im mala byť v zmysle odporúčaní UNHCR poskytnutá medzinárodná ochrana na základe ich národnosti alebo etnického pôvodu. Skúmanie a úvahy rozhodcov sa majú zamerať najmä na to, aké je postavenie danej menšiny v konkrétnej posudzovanej oblasti. Krajský súd mal vziať do úvahy, alebo sa vyjadriť nejakým spôsobom k obsahu tejto správy. Rovnako, argumentácia ohľadom zdravotných problémov jeho detí a chýbajúcemu skúmaniu zdravotného stavu detí v kontexte prípadnej možnej liečby v Afganistane, nebola nijakým spôsobom zohľadnená, či aspoň spomenutá. Odporca pricestoval na územie Slovenskej republiky spoločne so svojou rodinou, manželkou a tromi maloletými deťmi. Aj keď sa o udelení azylu maloletým deťom rozhodovalo v konaní spoločne s matkou, je zrejmé, že v snahe rešpektovania rodinného a súkromného života a zabezpečenia celistvosti rodiny je aj prípad navrhovateľa potrebné skúmať aj s ohľadom na hrozby, ktorým by čelili jeho deti. Podľa názoru navrhovateľa, odporca sa nedostatočne zaoberal prípadom navrhovateľa a jeho detí, a z tohto dôvodu nedostatočne zistil skutkový stav veci. Z tohto dôvodu navrhovateľ v opravnom prostriedku presne uviedol, v ktorej časti vidí nedostatky skúmania, podložil o to informácie o krajine pôvodu, ktoré však zostali prvostupňovým súdom nezohľadnené. Preto, podľa názoru navrhovateľa, krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci na základe nevykonania predložených dôkazov.

Z týchto dôvodov navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zruší napadnuté rozhodnutie v časti o neudelení azylu a vec vráti odporcovi na ďalšie konanie.

K podanému opravnému prostriedku odporca uviedol, že v odvolaní navrhovateľova právna zástupkyňa nepredložila žiadne relevantné dôkazy vzťahujúce sa na predmetnú žiadosť a neuviedla ani také skutočnosti, ktoré by mali mať vplyv a boli by opodstatnené na zrušenie rozsudku krajského súdu, a tým aj rozhodnutia správneho orgánu v časti výroku o neudelení azylu jej klientovi. Vychádzajúc z navrhovateľovej výpovede a z dostupných informácií o jeho krajine pôvodu, menovaný nikdy nemal problémy so štátnou mocou ani inými subjektmi a nikdy nebol zo žiadneho dôvodu prenasledovaný. Odporca je preto názoru, že v navrhovateľovom prípade neboli splnené podmienky na udelenie azylu podľa § 8 alebo § 10 zákona o azyle, čo svojim rozsudkom potvrdil aj Krajský súd v Košiciach. V krajine pôvodu nebolo proti navrhovateľovi vedené trestné konanie, ani nebol väznený. Nikým nebol napadnutý, ani mu nebolo nijako ublížené. Menovaný nebol vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Na základe vyššie uvedených skutočností považoval odporca podaný opravný prostriedok za neodôvodnený a účelový. Čo sa týka otázky udelenia azylu z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle odporca uvádza, že ministerstvo môže udeliť azyl z týchto dôvodov v prípade, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8 zákona o azyle. Žiadateľ o udelenie azylu na území Slovenskej republiky však nemá na udelenie azylu z humanitných dôvodov právny nárok. V prípade navrhovateľa však nenastali také okolnosti, pre ktoré by správny orgán mal posúdiť jeho žiadosť z hľadiska humanitných dôvodov. Navrhovateľova žiadosť o udelenie azylu bola posúdená zákonným spôsobom a všetky okolnosti, ktoré uviedol boli posúdené individuálne, ako aj vo všetkých relevantných súvislostiach. Migračný úrad preto považuje napadnuté rozhodnutie vydané v súlade so zákonom, čo potvrdil svojim rozsudkom aj Krajský súd v Košiciach.

Vzhľadom na uvedené odporca navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

## Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [www.nsud.sk](http://www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10. decembra 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

V zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo vnútra SR ku dňu 31. decembra 2012 zrušilo okrem iných, aj rozpočtovú organizáciu - Migračný úrad Ministerstva vnútra SR a v zmysle § 21 ods. 13 zákona č. 523/2004 Z. z. práva a povinnosti zrušených rozpočtových organizácií prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra SR. Na základe citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Migračného úradu MV SR ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpilo z titulu zákonných zmien Ministerstvo vnútra SR. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu - odporcu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumiť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR ale bola mu poskytnutá doplnková ochrana, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že odporca vyhodnotil dôvody žiadosti o azyl ako také, ktoré nemožno subsumovať pod niektorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pre udelenie azylu

relevantných v zmysle § 8 zákona o azyle.

Z dôvodov uvedených a podrobne rozobratých v napadnutom rozsudku, sa aj odvolací súd priklonil na stranu odporcu. Predovšetkým pokiaľ ide o udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle, navrhovateľ musí splniť podmienky v tomto ustanovení uvedené.

Krajský súd v Košiciach v napadnutom rozsudku, odcitovanom doslova odvolacím súdom v tomto rozsudku, uviedol, z akého dôvodu ani dlhodobý pobyt navrhovateľovej rodiny v Iráne, ani bezpečnostná a politická situácia v Afganistane, ani vyhrážky bratranca zastrelením, ak predá pozemok, ani zdravotné problémy jeho detí, ba ani príslušnosť k národnostnej menšine bez konkretizácie problémov z toho vyplývajúcich a tiež tvrdenie navrhovateľa, že o azyl požiadal na Slovensku len z nutnosti, lebo inak bolo jeho cieľovou krajinou Nemecko, svedčia o iných dôvodoch vedúcich k migrácii navrhovateľovej rodiny z Iránu, ale v žiadnom prípade nie sú dôvodmi pre udelenie azylu, tak ako na to v preskúmanom rozhodnutí poukázal už odporca a následne i krajský súd.

Uviedol tiež, že odporca sa náležite a v súlade so zákonom vyporiadal s neudelením azylu zo všetkých dôvodov, ktoré navrhovateľ uviedol. Pritom však neprislúcha a ani nie je dovolené, aby či už odporca alebo dokonca súd domýšľal a predkladal za navrhovateľa ďalšie dôvody jeho odchodu z Afganistanu. Aj odporca aj krajský súd správne poukázali na to, že dlhodobý a akceptovaný pobyt navrhovateľa a jeho rodiny v Iráne je dôkazom toho, že navrhovateľ si v tejto krajine našiel dostatočné útočisko pred nepokojmi v jeho rodnom Afganistane, jeho osobným ohrozením bratrancovými vyhrážkami, našiel si tam prácu a zrejme i miesto na život pre svoju rodinu.

Poukazovanie na všeobecné nepokoje a konflikty v Afganistane, kde navrhovateľ 13 rokov nežije je neadekvátne pri žiadosti o azyl.

Ostatné skutočnosti týkajúce sa najmä možnej hrozby vážneho bezprávia po návrate do krajiny pôvodu vyjadril odporca v poskytnutí doplnkovej ochrany nielen navrhovateľovi ale i ostatným príslušníkom jeho rodiny. Azyl však správne a v súlade so zákonom neudelil posúdiac všetky relevantné tvrdenia navrhovateľa a to i so zreteľom na medzinárodné odporúčania a návody príslušných orgánov a organizácií, pretože na to neboli splnené podmienky uvedené v § 8 zákona o azyle. Navyše odvolací súd doplnia, že nejde o právne záväzné akty, ktorými by bola povinná Slovenská republika sa riadiť, ide len o odporúčajúce dokumenty, ktoré v rozhodnutí odporcu našli v konečnom dôsledku svoj odraz.

Z týchto dôvodov s poukazom na § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil. Stotožnil sa totiž so závermi prvostupňového súdu i v tom, že súčasnú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa dostatočne svojou ochranou pokrýva rozhodnutie odporcu o poskytnutí doplnkovej ochrany, ktoré bude neustále vyhodnocované a podľa nevyhnutnosti situácie i predlžované a taktiež, že na udelenie azylu z humanitných dôvodov nie je právny nárok a taktiež, že udelenie, či neudelenie azylu z týchto dôvodov nepodlieha súdnemu prieskumu.

V.

Trovy konania

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP, nakoľko navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporca nemá na náhradu trov konania zo zákona nárok.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.